

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.431/2016/3.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János
a tanács elnöke
Dr. Magyarfalvi Katalin
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: ONYF Nyugdíjfolyósító Igazgatósága
1087 Budapest, Fiumei út 19/A.

Az alperes képviselője: főosztályvezető jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság

23.M.406/2016/4.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
23.M.406/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az alperes a 2015. október 2-án kelt határozatával - a fegyveres szervezet hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 2011. december 31-én hatályos 183. § (1) és (4) bekezdése alkalmazásával - elutasította a felperes által előterjesztett, a 2012. december 11-én kelt, szolgálati nyugdíj rögzítéséről rendelkező határozat módosítására, a részére kifizetett szolgálati időt elismerő támogatás nyugdíjalapba történő beszámítására irányuló kérelmet. A határozat indokolása szerint a hivatásos állomány tagjainak szolgálati időt elismerő támogatásáról szóló 17/2009. (VI.4.) IRM rendelet (R.) alapján járó támogatás olyan speciális juttatás, amely nem azonosítható a Hszt. 183. § (4) bekezdésében nevesített ellátásokkal. A támogatást bevezető

foglalkoztatás-politikai konstrukció lényege az volt, hogy kompenzációt biztosítson a foglalkoztatást vállaló személyeknek. A kérelemre nyújtott támogatás nem a munkavégzésért járó jövedelem része, az nem minősül illetménynek, hanem a státuszban maradást díjazta, ezért a nyugdíjalapba nem számítható be.

- [2] A másodfokú társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozatot - a Hszt. 2011-ben hatályos 181. § (1), (3) bekezdése, 183. § (1)-(2), (4) bekezdése és 99. § (1)-(3) bekezdései alkalmazásával - helybenhagyta. A határozat indokolása szerint az R. kiadásának célja az volt, hogy a rendőrség és a büntetés-végrehajtás hivatásos állományában szolgálókat - kedvezőbb anyagi feltételek mellett - nyugdíj helyett szolgálatban tartsa, az aktív állományban maradást a jogalkotó a 25, illetve 30 év szolgálati viszony után további szolgálatot vállalók esetében új juttatás bevezetésével kívánta segíteni. Az alternatívát jelentő ellátásokat a jogalkotó nem kívánta összekapcsolni, erre utal, hogy a „hűségpénz” formailag támogatásként, kérelemre, bizonyos feltételekkel, fix összegben, szerződés alapján és visszafizetési kötelezettséggel terhelten került bevezetésre. A támogatás a Hszt. fogalomrendszerében élesen elválik a nyugdíjalapot növelő illetmény, illetménykiegészítés, - pótlék vagy jutalom fogalmától. Mindezek miatt - függetlenül a Kúria Mfv.III.10.456/2014/4. számú, egyedi ügyben hozott határozatától és figyelemmel az Mfv.II.10.071/2015. számú, a támogatást a járuléklevonás ellenére jövedelemként el nem ismerő határozatára - a támogatás nem számítható be.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát azért kérte, mert a társadalombiztosítási szervek a Hszt. alkalmazott rendelkezései, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 4. § k) pont 1. alpontja, 19. §-a, 21. §-a, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tny.) 22. § (1) bekezdés c) pontja és a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szjtv.) 16. § (3) bekezdése rendelkezéseivel ellentétesen hagyták figyelmen kívül a munkáltató által havi rendszerességgel, adóelőleg és járulékok levonásával kifizetett, ekként járulékalapot képező jövedelemnek minősülő támogatást a szolgálati nyugdíj rögzítése során.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását a határozatok ténybeli és jogi indokai helytálló voltára hivatkozva kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [5] A munkaügyi bíróság a társadalombiztosítási határozatokat hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra, a felperesnek ténylegesen nyújtott szolgálati időt elismerő támogatásnak a

nyugellátás alapjául szolgáló jövedelem meghatározása során történő figyelembevételére kötelezte.

- [6] A bíróság a felperes jogosultságáról a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (Khtv.) 19. §-a, a Hszt. 181. § (3) bekezdése, 183. § (1) és (4) bekezdése, 184. §-a, a Tny. 22. § (1) bekezdés c) pontja, a Tbj. 4. § k) pont 1. alpontja, 19. §-a 21. §-a, az Szjativ. 16. § (3) bekezdése, az R. 1. §-a, 2. § (1) bekezdése, 3. § (4) bekezdése alkalmazásával és az ORFK utasítás 2., 3. és 12. pontja figyelembe vételével döntött.
- [7] A bíróság - a Hszt. szolgálati nyugdíjjal kapcsolatos és a Tny.-ben és a Tbj.-ben foglalt mögöttes szabályok egybevetésével - megállapította, hogy a felperes munkáltatója az utasításban nem önkényesen döntött a nyugdíj- és egyéb járulékok hűségpénzből való levonásáról. A járulékok levonása, bevallása és befizetése a munkáltatónak a kifizetett önálló és nem önálló tevékenységből származó jövedelmek után - a Tbj. által meghatározottak kivételével - kötelessége volt. A felperes munkáltatóját jogszabály nem jogosította fel arra, hogy a kifizetett hűségpénzből az adó- és járulékelőleget ne vonja le, a támogatást ekként járulékalapot képező jövedelemnek, a Tny. 22. §-a alapján pedig nyugdíj alapjául szolgáló jövedelemnek kellett tekinteni. A nyugdíjjárulék alapot képező jövedelmet a Hszt. szabályai alapján járó nyugdíj, így a rögzített nyugdíj megállapításánál nem lehet figyelmen kívül hagyni, függetlenül attól, hogy a Hszt. 183. §-a támogatást külön juttatási formaként nem nevesíti.
- [8] A Kúria alperes által felhívott döntését a bíróság nem tartotta irányadónak, mert abban a hűségpénz jogi természete nem a nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem szempontjából került elemzésre, és a jogvita eldöntésénél a társadalombiztosítási tárgyú törvények sem kerülhettek alkalmazásra.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását és költségekben való marasztalását kérte a Khtv. 19. §-a, a Hszt. 181. § (3) bekezdése, 183. § (1)-(2) és (4) bekezdése megsértésére hivatkozva.
- [10] Érvelése szerint a Hszt. - Khtv. 19. §-a által alkalmazni rendelt - 2011. december 31-én hatályos 183. § (1) és (4) bekezdései alapján az alapilletménynek, illetménykiegészítésnek, -pótléknak és a 2009. január 1. előtt hatályos szabályok szerinti külön juttatásnak, jutalomnak nem minősülő támogatás, függetlenül attól, hogy nyugdíjjárulék alapot képez-e, nem számítható be a szolgálati nyugdíj összegébe. Ezt támasztja alá a Kúria Mfv.II.10.071/2015. számú döntése és az is, hogy a Hszt. 183. § (4) bekezdésében található taxatív felsorolás más jövedelmek beszámítását kizárja. A Hszt. 181. § (3) bekezdése általános szabályként rendelkezik a

Tny.-nek és a Tbj.-nek a Hszt.-ben foglalt eltérésekkel való, szolgálati nyugdíj megállapítása során történő alkalmazásáról. A Tny. 22. § (1) bekezdésének mögöttes szabályához képest a Hszt. az átlagszámítási időszakra és a figyelembe vehető keresetekre, jövedelmekre vonatkozóan eltérő, szűkítő tartalmú speciális rendelkezést tartalmaz.

- [11] Az alperes szerint a munkaügyi bíróság a Hszt. 181. § (3) bekezdésével ellentétesen rendelkezett arról, hogy a Tny. alapján járjon el, a Hszt. 183. § (4) bekezdésének a Tny. 22. § (1) bekezdésétől eltérő speciális szabálya megelőzi a Tny. általános rendelkezéseit. A bíróság helyesen állapította meg, hogy a támogatás nyugdíjjárulék alapot képez, az ebből levont következtetése azonban okszerűtlen. A támogatást nyugdíjjárulék alapot képező jövedelemként csak a társadalombiztosítási öregségi nyugdíj igénylésekor, akár a Khtv. 20. §-a alkalmazásakor kell figyelembe venni. A szolgálati nyugdíj megállapítása során a Tny. szubszidiárius 22. § (1) bekezdése nem alkalmazható, a nyugdíjjárulék alapot képező jövedelmek teljes körének figyelembevételére csak a Hszt. külön rendelkezése alapján lehetséges. A Hszt. 183. § (4) bekezdésének taxatív felsorolása kizárja az ott nem szereplő jövedelmek beszámítását és azt is, hogy a hatóság vagy a bíróság kiterjesztő értelmezéssel mérlegelést alkalmazzon.
- [12] A felperes a perben megalapozatlanul hivatkozott a Tbj. alapelvi szintű megállapításokat tartalmazó 2. § (3) bekezdésére. E szabállyal szemben a Hszt. 183. § (1) bekezdése a kedvezőbb színvonalú ellátás céljából fogalmaz meg kivételszabályt, annak alapján nem a teljes életkeresetet, hanem csak a jogviszony megszűnése előtti egy év illetményét és illetmény jellegű juttatását kell figyelembe venni az ellátás alapjának meghatározásakor. Maga a rögzített és a később megállapításra kerülő ellátás közötti választás lehetősége is kivételt jelent a Tbj. 2. § (3) bekezdésében megfogalmazott alapelvekhez képest.
- [13] Az alperes szerint az Mfv.II.10.071/2015/7. számú ítélet más tényállás alapján ugyan, de azt mondja ki, hogy a juttatás nem tartozik az illetmény kategóriájába. A határozat rögzíti azt is, hogy az adó- és járuléklevonás ténye csupán adójogi kérdés, a juttatás jogcímét nem alakítja át, továbbá azt is, hogy az illetményre vonatkozó garanciális szabály kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség. Az alperes végül utalt arra is, hogy az adó- és járuléklevonás jogszabálynak nem minősülő ORFK utasítás alapján történt, így az a kizárólag jogszabályokhoz kötött ellátás megállapításakor relevanciával nem bír, arra igény nem alapítható.
- [14] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [16] A Khtv. 19. §-a a rendelkezés hatálya alá tartozó személyek részére

a Hszt. 2011. december 31-én hatályos szabályai alkalmazásával szolgálati nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását írja elő. A 2011. december 31-én hatályos Hszt. a hivatásos állomány tagját megillető nyugellátásokról a 181. § (1)-(3) bekezdésében rendelkezett, a szolgálati nyugdíjra való jogosultság részletszabályait a 182. §-184. §-ai tartalmazták.

- [17] A Hszt. 181. § (1) bekezdése a szolgálati nyugdíj és a hivatásos állomány tagját megillető egyéb nyugellátások esetében a Tbj., Tny., valamint a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény rendelkezéseit a Hszt.-ben meghatározott eltérésekkel rendelte alkalmazni. A 183. § (1) és (2) bekezdése a szolgálati nyugdíj összegét a szolgálati viszony megszűnését közvetlenül megelőző 365 nap alatt a szolgálati viszony keretében elért, a kifizetés időpontjában hatályos jogszabályok szerint nyugdíjjárulék alapjául szolgáló illetménynek és illetmény jellegű juttatásoknak az elért jövedelemből levont egészségbiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, magán-nyugdíjpénztári tagdíj, valamint munkavállalói járulék összegével, továbbá a fennmaradó összegre képzett személyi jövedelemadó összegével csökkentett összege havi átlaga alapján rendelte megállapítani azzal, hogy az összeg kiszámításánál alkalmazni kell a társadalombiztosítási jogszabályokban az öregségi nyugdíj megállapításánál előírt korlátozásokat. A Hszt. 183. § (4) bekezdése szerint az (1) és (3) bekezdésben említett illetményen és illetmény jellegű juttatáson az alapilletményt, az illetménykiegészítést, az illetménypótlékot, a 2009. január 1-jét megelőzően hatályos szabályok szerinti külön juttatást és a jutalmat kell érteni.
- [18] A Hszt. felülvizsgálati kérelemben megjelölt fenti rendelkezései és azoknak a Tny., a Tbj. és az Szjativ. jogerős ítéletben felhívott rendelkezései együttes alkalmazása tárgyában a Kúria korábban, az Mfv.III.10.456/2014/4. és az Mfv.III.10.409/2016/4. számú határozataiban már állást foglalt. E határozatokban a Kúria rámutatott arra, hogy a nyugellátás összege megállapításának alapja - mind a Tny., mind a Hszt. rendelkezései szerint - a bevallott és megfizetett járulék, a járulékfizetési kötelezettség alapvető feltétele pedig a biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony és a járulékalapot képező jövedelem megléte, amelyről a Tbj. rendelkezik. A Tbj. 4. § k) pont 1. alpontja szerint járulékalapot képező jövedelemnek az Szjativ. szerint összevont adóalapba tartozó, az önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál figyelembe vett jövedelem. Az Szjativ. alapján önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a magánszemély e tevékenységével összefüggésben vagy egyébként az e tevékenysége alapjául szolgáló jogviszonyára tekintettel megszerez [16. § (3) bekezdés]; az Szjativ. rendelkezéseiből következően minden, az összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevétel, amelyet az adóelőleg számításánál figyelembe kell venni, járulékalapot képező

jövedelem. A szolgálati időt elismerő támogatás a nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapot nem képező juttatások között nem szerepel, a hivatásos állományúak a járulékalapot képező jövedelmük [Tbj. 4. § k) pont 1. alpont] után nyugdíjjárulékot, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot - a Tbj. 24. § a)-b) pontban felsorolt juttatások kivételével - fizetnek [Tbj. 19. §, 21. §].

- [19] A Kúria a fenti határozatokban arra a következtetésre jutott, hogy a hivatásos állományúak részére a nyugdíjazás helyett további szolgálat vállalás és teljesítés, azaz munkavégzés ellentételezéseként fizetett, a Hszt. 183. § (1) bekezdésében meghatározott, valamint a (4) bekezdésben felsorolt illetmény elemekkel azonos levonásokkal terhelt juttatást, rendeltetését figyelembe véve, és függetlenül attól, hogy azt a Hszt. külön nem nevesítette, a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkeresetbe be kell számítani.
- [20] A munkaügyi bíróság döntését a fenti határozatban foglaltakkal azonos jogértelmezés eredményeként hozta meg, az alperes olyan további érvet, ami az attól való eltérést indokolná, nem adott elő. A munkaügyi bíróság helyesen foglalt állást arról is, hogy az Mfv.II.10.071/2015/7. számú határozat - a perek eltérő tárgyára tekintettel - nem irányadó. Az utóbbi határozatban a Kúria munkaügyi jogvitában, munkajogi jogintézmény, nevezetesen jogalap nélkül kifizetett illetmény visszakövetelésének határideje, a jelen perben társadalombiztosítási jogi jogintézmény, a szolgálati nyugdíj alapja, összegének meghatározása kérdésében foglalt állást. E határozatok az alkalmazott jogszabályok eltéréseire és más jogszabályokkal való együttes értelmezésére tekintettel sem állnak egymással ellentétben; az, hogy a további szolgálatteljesítésért járó díjazás a visszakövetelés és a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkeresetbe való beszámítás szempontjából más megítélés alá esik, nem jelent ellentmondást.
- [21] A felülvizsgálati kérelemben felhozott további kifogások kapcsán a Kúria rámutat arra is, hogy a munkavégzésért járó díjazások közterheinek meghatározása - az Alaptörvényből [I. cikk (3) bekezdés, 8. cikk (3) bekezdés b) pont, 36. cikk (1)-(2) bekezdés, 40. cikk] következően - az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, törvényhozási tárgykörbe tartozó kérdésekről, adó- és járulékfizetési kötelezettség előírásáról a munkáltatók érvényesen, belső szabályzatokban, vagy utasításokban nem rendelkezhetnek. Téves ezért az alperes azon érvelése is, miszerint a felperes a támogatás beszámítására azért nem tarthat igényt, mert az abból való levonások jogszabálynak nem minősülő munkáltatói aktuson (ORFK utasítás) alapultak.
- [22] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályokat, ezért azt - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A felperes a felülvizsgálati eljárásban költségigényt nem érvényesített, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján e tárgyban mellőzte a határozathozatalt.
- [24] A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Khtv. 14. §-a alapján alkalmazandó Tny. 81. §-a alkalmazásával határozott.
- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. november 2.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő